

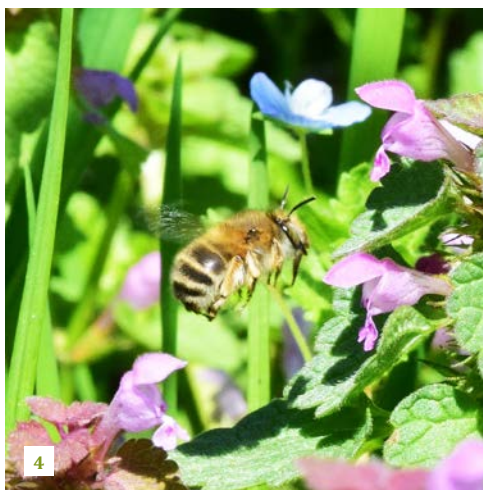
Osebna izkaznica: PUŠONOGA KOŽUHASTA ČEBELA (*Anthophora plumipes*)

Predstavlja: Blaž Koderman Foto: Blaž Koderman (1–4, 6) in Andrej Gogala (5)

Med prvimi oprasovalci ob spomladanski otoplitvi lahko med cvetočimi zaplatami opazimo hitro letečo čebelo, ki neprenehoma obletava izbrane cvetove. Na cvetovih se le redko ustavi. Samci kožuhastih čebel namreč tako oprezajo za samicami, ki na teh rastlinah nabirajo cvetni prah in medičino. Sami pa na cvetovih pristanejo le za energetsko oskrbo letenja in parjenja.

V Sloveniji je popisanih 11 vrst kožuhastih čebel, od katerih je najbolj pogosta pušonoga kožuhasta čebela (*Anthophora plumipes*). Iz latinskega imena bi lahko izpeljali pridevnik puhastonoga (lat. *pluma* = puh in *pes* = noga). Slovensko ime pa se navezuje na puš, ki ga lovci naredijo iz povezanih ščetin merjasca in si ga zataknejo za klobuk. Ime se v obeh primerih nanaša na srednji par nog pri samcih (sl. 1). Obarvani so sivorjavo, na obrazu pa imajo rumeno obrazno masko (sl. 2). Samice lahko v Sloveniji najdemo v dveh barvnih različicah. Prva je podobna kot pri samcih – rjava od sivkasto rjava (sl. 3, 4), druga pa je povsem črna (sl. 5), le dlake pelodnih krtačk na nogah so svetle ali rdečerjave. Za razliko od samcev nimajo obrazne maske. S svojo odlačenostjo močno spominjajo na manjše čmrlje, a se jih spomladi po večini loči že po velikosti. Zgodaj spomladi namreč letajo samo matice čmrljev. Te so precej večje od kožuhastih čebel, ki dosegajo velikost okoli 1,5 cm.

Pušonoge kožuhaste čebele se prehranjujejo z zgodaj cvetočimi rastlinami, kot so škrlatnordeča mrtva kopriva, navadni pljučnik, kasneje pa tudi z drugimi rastlinami z globokimi cvetovi. Letajo od začetka marca do junija. Njihov življenjski krog je podoben kot pri ostalih čebelah samotarkah. Spomladanska otoplitev prebudi mirujoče čebele. Sledita iskanje hrane in parjenje. Samci so aktivni že pred samicami. Po paritvi samci relativno hitro umrejo, samice pa začno s pripravo gnezda. V tleh si izkopljejo rove, dolge nekaj centimetrov, najpogosteje v nagnjene površine ilovice ali v bolj peščen substrat (sl. 6). V njih ustvarijo zarodne celice, kamor odložijo hrano in jajčeca. Ličinke se razvijajo v odrasle osebkke že v istem letu, a ostanejo v svojih zarodnih celicah do naslednje pomladi. ♀

